

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

Panta Rhei College Enschede

Plaats : Enschede
BRIN nummer : 00KM|OKE 14|VSO
Onderzoeksnummer : 150763
Datum onderzoek : 17 januari 2013
Datum vaststelling : 12 maart 2013

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	6
2	BEVINDINGEN	8
3	TOEZICHTARRANGEMENT	16

1 INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs voerde op 17 januari 2013 een onderzoek uit op het Panta Rhei College te Enschede, onderdeel van Stichting Attendiz, om een oordeel te kunnen uitspreken over de kwaliteit van het onderwijs en over de naleving van wet- en regelgeving. Het Panta Rhei College is een havo-vwo school (alleen de onderbouw) voor jongeren met stoornissen in het autistisch spectrum.

Toezichtkader

De inspectie baseert zich bij het onderzoek op het Toezichtkader speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs 2012. Dit toezichtkader bevat een waarderingskader voor het speciaal onderwijs en een waarderingskader voor het voortgezet speciaal onderwijs.

In haar jaarwerkplan verantwoordt de inspectie welke wettelijke aspecten zij onderzoekt.

Meer informatie over het jaarwerkplan en het nieuwe toezichtkader voor (voortgezet) speciaal onderwijs is te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Aanleiding

Dit onderzoek is een vervolg op het tussentijds kwaliteitsonderzoek dat de inspectie in januari 2012 uitvoerde. Conform de uitgangspunten van het programmatisch handhaven is tevens gecontroleerd of de school voldoet aan bepaalde wettelijke voorschriften, waaronder de onderwijstijd. In april 2011 voerde de inspectie een zogenoemde nulmeting uit. Toen bleek dat drie van de vier normindicatoren van onvoldoende kwaliteit waren. De inspectie intensiverde vervolgens haar toezicht.

Onderzoeksopzet

De inspectie baseerde zich bij dit onderzoek op het Toezichtkader voortgezet speciaal onderwijs.

- De inspectie beoordeelde indicatoren van de kwaliteitsaspecten opbrengsten, systeem van leerlingenzorg, onderwijsleerproces en systematische kwaliteitszorg.
- Het kwaliteitsaspect leerlingenzorg is volgens het waarderingskader van 2012 beoordeeld, dat wil zeggen met indicatoren gebaseerd op het werken met een ontwikkelingsperspectief.

Deze rapportage is gebaseerd op:

- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Analyse van documenten die de school aan de inspectie toestuurde of ter inzage bood en die zicht bieden op de ontwikkeling van de school.
- Onderzoek op locatie waarbij de inspectie:
- dossiers, waaronder ontwikkelingsperspectiefplannen, bestudeerde en beoordeelde;
- gesprekken voerde met de directie en de commissie voor de begeleiding;
- de onderwijspraktijk observeerde in zes van de acht groepen;
- gesprekken voerde met een delegatie van de leraren.

Aan het eind van het onderzoek besprak de inspectie haar bevindingen en conclusie met de bestuurder, de divisie-directeur en de directie.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staan de bevindingen uit het onderzoek op het gebied van de onderwijskwaliteit en de wettelijke voorschriften. Daarna volgt een beschouwing waarin de inspectie de tekortkomingen toelicht en de schoolontwikkeling waar mogelijk in samenhang beschrijft. Hoofdstuk 3 bevat het toezichtarrangement.

2 BEVINDINGEN

2.1 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

2.1 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabel vermeldt de inspectie welke indicatoren zij bij dit onderzoek heeft betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige Waarderingskader voortgezet speciaal onderwijs 2012. De bevindingen staan weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de school de desbetreffende indicator heeft gerealiseerd.

De inspectie onderzocht daarnaast of de school voldoet aan de naleving van enkele wettelijke voorschriften.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

De normindicatoren zijn gemarkeerd met een asterisk (*).

Kwaliteitsaspect 1 De opbrengsten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.		1	2	3	4	5
1.1	Aan het eind van de schoolperiode bereiken de leerlingen een eindniveau dat voldoet aan de landelijke standaarden voor leerresultaten.					•
1.2	Aan het eind van de schoolperiode bereiken de leerlingen een eindniveau dat voldoet aan de landelijke standaarden voor sociale opbrengsten.					•
1.3	De gerealiseerde uitstroombestemmingen van de leerlingen liggen ten minste op het niveau van de landelijke standaarden voor opbrengsten.					•
1.4	De school voldoet aan de landelijke standaard voor bestendinging.					•

Kwaliteitsaspect 2 De school begeleidt de leerlingen aan de hand van hun ontwikkelingsperspectief, zodat zij zich naar hun mogelijkheden ontwikkelen.		1	2	3	4
2.1*	De school stelt bij plaatsing voor iedere leerling binnen zes weken een ontwikkelingsperspectief vast.			•	

Kwaliteitsaspect 2 De school begeleidt de leerlingen aan de hand van hun ontwikkelingsperspectief, zodat zij zich naar hun mogelijkheden ontwikkelen.		1	2	3	4
2.2*	De school gebruikt een samenhangend systeem van (waar mogelijk genormeerde) instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			•	
2.3*	De school stelt vast of de leerlingen zich ontwikkelen conform het ontwikkelingsperspectief en maakt naar aanleiding hiervan beredeneerde keuzes.		•		
2.4*	De school voert het onderwijs en de ondersteuning planmatig uit.			•	
2.5	De school kent structurele samenwerking met ketenpartners waar noodzakelijke interventies op leerlingenniveau haar eigen kerntaak overschrijden.			•	
2.6	De mentoren stimuleren het welbevinden en de motivatie van de leerlingen.			•	

Kwaliteitsaspect 3 De aangeboden leerstofinhouden bereiden de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving.		1	2	3	4
3.1*	De school hanteert een leerstofaanbod voor de kernvakken van het uitstroomprofiel.			•	
3.2	Bij de aangeboden leerinhouden op de leergebied overstijgende vormingsgebieden biedt de school de kerndoelen als te bereiken doelstellingen.			•	
3.3*	Het leerstofaanbod van de leerroute sluit aan op de uitstroombestemming.			•	
3.4	De leerinhouden voorzien in een doorgaande lijn.			•	

Kwaliteitsaspect 4 De leraren geven de leerlingen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken.		1	2	3	4
4.1	De school maakt per leerroute een beredeneerde keuze voor de inzet van de beschikbare onderwijstijd.			•	
4.2*	De leraren zetten de geplande onderwijstijd doelgericht in.			•	
4.3	De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.			•	
4.4	Het ongeoorloofd verzuim van leerlingen is beperkt.			•	

Kwaliteitsaspect 5 Het schoolklimaat wordt gekenmerkt door veiligheid en respectvolle omgangsvormen.		1	2	3	4
5.1	De ouders tonen zich betrokken bij de school door de activiteiten die de school daartoe onderneemt.			•	
5.2*	De school heeft een veilige leer- en werksituatie voor zowel de leerlingen als het personeel.			•	
5.3	De leerlingen gaan op een respectvolle manier met elkaar en anderen om.			•	
5.4	De leraren gaan op een respectvolle manier om met de leerlingen.			•	
5.5	De inrichting van het gebouw en de lesruimten getuigen van een veilige en inspirerende leer- en werkomgeving.			•	

Kwaliteitsaspect 6 De leraren leggen duidelijk uit, organiseren de onderwijsactiviteiten efficiënt en houden de leerlingen taakbetrokken.		1	2	3	4
6.1*	De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.		•		
6.2*	De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.			•	
6.3*	De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			•	

Kwaliteitsaspect 7 De leraren stemmen aanbod, instructie, verwerking, onderwijstijd en aanpak af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		1	2	3	4
7.1	De leraren stemmen binnen de leerroute de aangeboden leermiddelen af op de onderwijsbehoeften van leerlingen.			•	
7.2	De leraren stemmen de instructie af op verschillen in instructiebehoeften van leerlingen.		•		
7.3	De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op de verschillen in verwerkingsbehoeften van leerlingen.		•		
7.4	De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in behoefte aan leertijd van leerlingen.		•		
7.5*	De leraren stemmen hun (ortho)pedagogisch handelen af op (problematisch) gedrag van leerlingen.			•	

Kwaliteitsaspect 8 De school zorgt systematisch en planmatig voor behoud en verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.		1	2	3	4
8.1	De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			•	

Kwaliteitsaspect 8 De school zorgt systematisch en planmatig voor behoud en verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.		1	2	3	4
8.2*	De school evalueert jaarlijks de leerresultaten van de leerlingen.			•	
8.3	De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen op de leergebiedoverstijgende ontwikkelingsgebieden.		•		
8.4	De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			•	
8.5	De school evalueert regelmatig de onderwijsondersteuning.			•	
8.6	De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			•	
8.7	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			•	
8.8	De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			•	
8.9	De school draagt zorg voor de kwaliteit van het onderwijs gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit van de samenleving.			•	
8.10	De school waarborgt de kwaliteit van het schoolexamen en van andere toetsinstrumenten.			•	

Kwaliteitsaspect 9 De voorwaarden voor zorg voor de kwaliteit zijn aanwezig.		1	2	3	4
9.1	De schoolleiding stuurt de schoolontwikkeling inclusief de kwaliteitszorg aan.			•	
9.2	De kwaliteitszorg is verbonden met de visie op leren en onderwijzen en de leerlingenzorg zoals geformuleerd in het schoolplan.			•	
9.3	De schoolleiding zorgt voor een professionele cultuur.			•	
9.4	Bij de zorg voor kwaliteit zijn personeel, directie, leerlingen, ouders en bestuur betrokken.			•	

E. Naleving wet- en regelgeving		Voldoende	Onvoldoende
N.1	Door of namens het bestuur is de vastgestelde schoolgids naar de inspectie gestuurd en deze schoolgids bevat de verplichte onderdelen (WEC, art. 27 en 22).	•	
N.2	Door of namens het bestuur is het vastgestelde schoolplan naar de inspectie gestuurd en dit schoolplan bevat de verplichte onderdelen (WEC, art. 27 en 21).	•	
N.3	De geplande onderwijstijd voldoet aan de wettelijke vereisten (WEC, art. 11).	•	

2.2 Beschouwing

Algemeen beeld

De inspectie beoordeelt de kwaliteit van het onderwijs op het Panta Rhei College als voldoende.

In het waarderingskader van 2005 was het oordeel op de indicatoren van de leerlingenzorg doorslaggevend voor het bepalen van de onderwijskwaliteit. Nu zijn ook indicatoren van het onderwijsproces en de kwaliteitszorg mede bepalend voor het uiteindelijke oordeel.

De leerlingenzorg en het onderwijsleerproces zijn op de meeste indicatoren met een voldoende beoordeeld. Alleen de afstemming van het onderwijs op de verschillende onderwijsbehoeften van de leerlingen beoordeelt de inspectie op drie indicatoren als onvoldoende. De kwaliteitszorg is op bijna alle indicatoren van voldoende niveau. De opbrengsten kan de inspectie niet beoordelen. De inspectie constateerde geen tekortkomingen in naleving van de wettelijke voorschriften.

Toelichting

Opbrengsten

Bij de toekenning van het toezichtarrangement staan in principe de opbrengsten centraal. Door het ontbreken van een landelijke norm tellen de opbrengsten echter voorlopig niet mee voor de beoordeling.

Leerlingenzorg

De inspectie beoordeelt vijf indicatoren als voldoende en één indicator als onvoldoende.

De school beschikt sinds dit schooljaar voor alle leerlingen over een ontwikkelingsperspectief (OP). Het format dat de school gebruikt is gelijk aan dat van de andere Attendiz-scholen. De datum waarop de school verwacht dat de leerlingen hun ontwikkelingsperspectief bereiken ontbreekt. Het OP is meestal door de ouders getekend, en in ieder geval altijd met de ouders besproken. Ook bespreekt de school het OP met de leerlingen. Overigens is een OP pas verplicht vanaf augustus 2013 als de kwaliteitswet vso ingaat.

De school beschikt over verschillende instrumenten om de vorderingen en de ontwikkeling van de leerlingen te volgen en zet deze voldoende in samenhang in. De vragenlijsten voor de sociaal-emotionele ontwikkeling zijn volgens de commissie voor de begeleiding (cvb) sinds kort in gebruik. De afspraken over de registratie van de vorderingen, de analyses daarvan en de beslissingen die de

cvb vervolgens neemt, zijn voldoende transparant. De school kan overigens nog niet voldoende aantonen dat leerlingen zich conform het OP ontwikkelen (indicator 2.3). Het evaluatieformulier is net gereed en de school implementeert momenteel het gebruik daarvan.

De planning van het onderwijs voor de individuele leerling via het systeem van leerlingen zorg is voldoende ondersteunend voor het onderwijs in de groepen, hoewel de school aangeeft daarbij ook behoefte te hebben aan groepsplannen om het onderwijs beter te structureren. Voor de individuele leerlingen gebruikt de school, indien nodig, didactische plannen voor onderdelen van het leerstofaanbod. De planmatigheid van het onderwijsprogramma is daardoor voldoende. De overgangsfase van 'volgend' onderwijs naar 'plannend' onderwijs is zichtbaar. De mentoren vervullen een spilfunctie in de begeleiding van de leerlingen: tussen school en thuis en tussen cvb, teamleden en directie.

Onderwijsleerproces

De indicatoren van de verschillende kwaliteitsaspecten binnen het onderwijsleerproces beoordeelt de inspectie voor het merendeel als voldoende.

Leerstofaanbod

De school hanteert voor de kernvakken methoden van het regulier onderwijs en heeft de inhoud afgestemd op de leerroutes behorend bij de uitstroombestemmingen, in dit geval havo of vwo. De kerndoelen vso ervaart de school als een belangrijke ondersteuning bij de vormgeving van haar onderwijsprogramma. De standaard leerroute voor de onderbouwperiode duurt nu drie jaar, evenals in het regulier onderwijs. De school maakt gebruik van een beredeneerd aanbod voor de leergebied overstijgende kerndoelen, waaronder de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Onderwijstijd

De roosters bieden zicht op de hoeveelheid tijd die de leerlingen of de groepen besteden aan de verschillende vakgebieden. Er is uit af te leiden of er voldoende tijd is voor de verschillende vakken binnen de leerroute en de bijbehorende uitstroombestemming. De geplande onderwijstijd besteden de docenten voldoende doelgericht en efficiënt.

Schoolklimaat

Het schoolklimaat is voldoende veilig voor leerlingen en leraren. De inrichting van het gebouw en de lesruimten is afgestemd op de behoeften van de leerlingen. In de 'ruimte' waar leerlingen bijvoorbeeld tijdens pauzes gebruik van kunnen maken is toezicht geregeld. Dit geldt niet voor de 'stilteruimte'. Daar zijn aanvullende maatregelen nodig. Alle leraren gaan op een respectvolle

wijze met de leerlingen om. De school heeft maatregelen getroffen om pesten te voorkomen en te bestrijden, maar beschikt niet over een pestprotocol. Het sanctiebeleid met onder andere de gele en de rode kaarten heeft meer duidelijkheid in het (ortho)pedagogisch handelen geschapen.

(Ortho)didactisch handelen

De inspectie is in het nieuwe toezichtkader strenger als het gaat om het onderwijsleerproces en met name om de kwaliteit van het orthodidactisch handelen. De inspectie beoordeelt de wijze waarop de leraren de leerstof uitleggen als onvoldoende (indicator 6.1). De meeste leraren geven klassikale instructie volgens schoolafpraak met behulp van het directe instructiemodel. Dit gebeurt echter nog niet in alle gevallen op een voldoende niveau. Er is wel vooruitgang zichtbaar sinds het laatste inspectiebezoek en de extra aandacht die de directie hier aan heeft besteed, werpt inmiddels de eerste vruchten af. Toch zijn de lesdoelen niet in alle gevallen voldoende helder en stellen de leraren niet altijd in voldoende mate vast of de leerlingen de lesstof hebben begrepen. Ook de interactie tijdens de instructie is in een aantal gevallen voor verbetering vatbaar. Zo kunnen de leraren nog meer alle leerlingen bij de instructie betrekken door eerst de vraag te stellen en dan pas een leerling een beurt te geven. De lessen waren wel voldoende taakgericht en in de meeste lessen die de inspectie bijwoonde waren de leerlingen voldoende actief betrokken bij de les.

Afstemming

De meeste leraren houden onvoldoende rekening met de verschillende instructiebehoeften en verwerkingsbehoeften van de (groepen) leerlingen (indicatoren 7.2 en 7.3). De lessen zijn nu vooral afgestemd op de klas, de hele groep. De leraren realiseren evenmin afstemming in tijd (indicator 7.4). Nu de leerlingen normaal gesproken in drie jaar tijd hun ontwikkelingsperspectief zouden moeten kunnen halen, is het nog meer van belang goed na te gaan waar extra (of minder) instructie, verwerking en/of leertijd noodzakelijk zijn. Als de evaluatie van de ontwikkelingsperspectieven in voldoende mate gebeurt, moeten hier de maatregelen uit naar voren komen die de leraren vervolgens in de klassenpraktijk uitvoeren.

Kwaliteitszorg en de voorwaarden

De kwaliteitszorg en de voorwaarden voor de kwaliteitszorg beoordeelt de inspectie op nagenoeg alle indicatoren als voldoende. Op gebied van de kwaliteitszorg is Attendiz-breed veel ontwikkeld. Ook de directie van het Panta Rhei College heeft hierin geïnvesteerd de afgelopen periode. Dat blijkt uit de

managementovereenkomst 2012-2013 en het jaarverslag 2011-2012, inclusief de beleidsvoornemens voor 2012-2013, het schoolplan en de schoolgids.

De leerresultaten zijn voor dit moment duidelijk. Deze zijn nog niet afgezet tegen de eigen verwachtingen. De inspectie verwacht dat in het schooljaar 2013/2014 wel. De evaluatie van de resultaten die de leerlingen boeken op de leergebiedoverstijgende kerndoelen is niet vastgelegd. Daardoor zijn deze opbrengsten niet zichtbaar (indicator 8.3). De school voert een instrument in om de sociale opbrengsten te meten, maar is nu nog niet zo ver. De evaluatie van het onderwijsleerproces, het systeem van leerlingenzorg, de borging van het onderwijsleerproces en de verantwoording van de gerealiseerde kwaliteit zijn voldoende. Daarover rapporteert de school in haar jaarverslag. Deels gebeurt dat ook in de schoolgids zodat ook de ouders op de hoogte kunnen zijn.

De voorwaarden voor kwaliteitszorg dragen voldoende bij aan de ontwikkeling van de kwaliteitszorg. De directie stuurt de zorg voor de eigen kwaliteit voldoende aan en heeft ook de visie op de doelgroep verantwoord en verbonden met de visie op leren in het schoolplan. Er zijn tevredenheidsonderzoeken afgenomen onder alle geledingen en de uitkomsten van deze tevredenheidsonderzoeken zijn terug te vinden in het kwaliteitsbeleid en de verbeterpunten in het jaarplan.

3 TOEZICHTARRANGEMENT

Kwaliteit

De Inspectie van het Onderwijs kent aan het Panta Rhei College vso cluster 4 het basisarrangement toe. Dit betekent dat de inspectie op dit moment geen reden heeft om het toezicht te intensiveren. Het basistoezicht bestaat uit een jaarlijkse risicoanalyse en eventueel een themaonderzoek of een vierjaarsonderzoek.